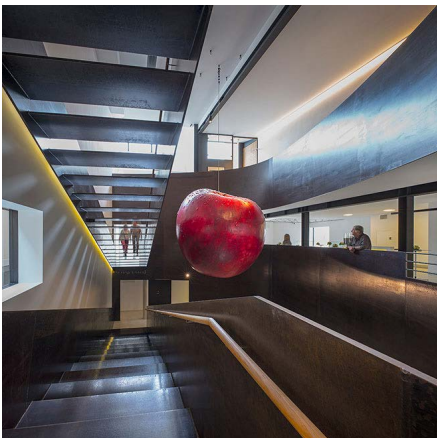

**Møntergården,
Odense. 2013**

Åen: Åbningen af åen blev tilbage i 1990'erne påbegyndt fra den overdækning den i årtier har ligget gemt under. På strækningen ved hovedbiblioteket til munding ved havnen er der flere steder lavet trapper og opholdsmuligheder. Bl.a. ved "Vadestedet" også kendt som "abegrotten". Nioghalvtreds kroner for en fadøl – det var godt nok billigt.

Hovedbiblioteket og Mølleparken: Det nuværende Hovedbibliotek opførtes i 1934 ved arkitekterne Alfred Mogensen og H. Salling Mortensen. I 1964 - 1967 var det genstand for en omfattende ombygning ved arkitekten Poul Lund. De oprindelige, funktionalistiske interiører er desværre ikke bevaret. Det er blevet sagt om Hovedbiblioteket, at det med dets "store centrale trappetrin og den brede indramning af vinduespartierne i de røde murstensfacader og hele den symmetriske opbygning rummer såvel nyklassicistiske som modernistiske træk". Mølleparken – pladsen foran biblioteket var indtil for nyligt et sted i Aarhus der blev solgt hårde stoffer. En rydning af pladsens tætte buskads har sat en dæmper på løjerne.

**AROS Rainbow
Panorama:
Olafur Eliasson
2011**

Moesgård Museum: Tung beton folder sig op af det bløde, østjyske landskab. Tydelige referencer til Friis og Moltkes gulddalder – Scanticon i Skåde. Anneks til det oprindelige arkæologiske museum, der er en trelænget herregård. Gravballemanden ligger og putter sig et sted, men Egtvedpigen er altså i Vejle. Henning Larsen arkitekter oktober 2014.

**Kunstbygningen:
Axel Høeg Hansen,
1917
CF Møller, 2003**

Aarhus Rådhus: Arne Jacobsen og Erik Møller vandt i 1937 konkurrencen om det nye rådhus til Århus. Men det oprindelige projekt måtte ændres inden indvielsen i 1942. Da aarhusianerne opdagede, at Rådhuset skulle bygges uden tårn, var modstanden hård. Derfor måtte arkitekterne indarbejde det 60 meter høje rektangulære tårn i den oprindelige plan. Konstruktionen kan ligne et efterladt stillads, og det faldt først en del for brystet. Siden er Rådhuset dog blevet et værdsat vartegn for byen. Huset bliver vedligeholdt langt mere respektfuldt end den lille storesøster i Søllerød. Læg blandt andet mærke til moseegparketgulvet i rådhuset og møbleringens høje standard.

**Musikhuset:
Kjær og Richter. 1978, 2003**

Godsbanen: Ligger placeret for foden af 1990'ers misfostret "Scandinavian Center, a.k.a. "Dødsstjernen". Man kan spadserer gennem dennes arkadeformede indre, og undgå at betragte bygningen udefra og samtidig opleve Villumsens malerier, der danner oplæg for friserne i Frederiksberg svømmehal. Et team bestående af 3XN, Exners tegnestue og NORD arkitekter vandt konkurrencen om byudvikling og ombygning af Godsbanen. Er blevet til en de luxe udgave af det der før var Huset. Forskelligartede værksteder, atelierer, kulturtilbud. 2012.

DANNELSESTUR TIL JYLLAND

At tage på Jyllandstur er lidt som at vælge sætliste for Neil Young eller Bob Dylan. Der er nødvendigvis noget der må sies fra.

Der vil være gamle hits, der er genhør for nogle, men nye for andre. Så er der sange fra den aktuelle plade som måske, måske ikke bliver valgt til ved den næste turné. Nogle værker - nye som ældre - vil vi dvæle ved. Andre berører vi i skyndingen.

Vi vil komme omkring landskabsarkitektur, byudvikling, nye bygninger og gamle guldklumper.

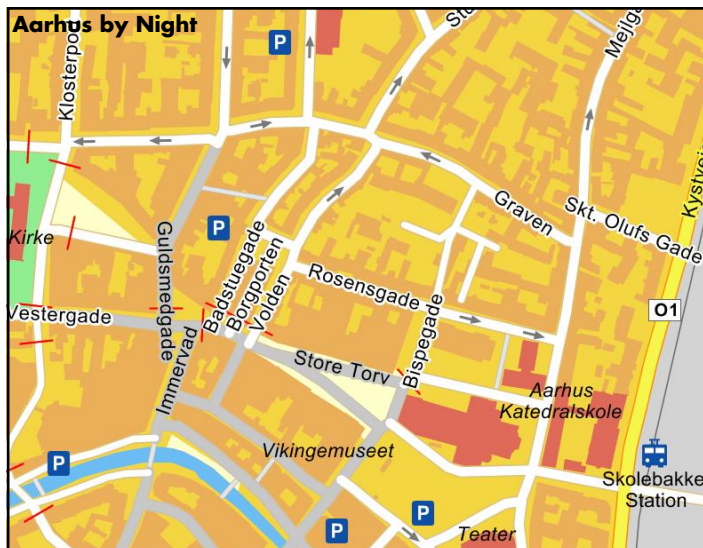
Turen tyngde ligger i Jyllands hovedstad Aarhus, hvor vi udover at se på enkeltstående stykker arkitektur, også forsøger at komme et spadestik dybere, for at opleve byens stemning og opbygning omkring åens munding, hvor det hele begyndte i den tidlige vikingetid. Måske lærer vi betydningen af "noller" og finder ud af at "hov" betyder undskyld på aarhusiansk.

På vejen står vi af i Odense for et hurtigt kig på Møntergården – et helt nyt stykke museumsarkitektur, der bestemt ikke lefler for tidsånden. Det er tegnestuen uden hjemmeside - Maali og Lalanda, der har indpasset bygningen i Odenses gamle bydel. Er stille det nye larm?

Til de der vælger at blive i Aarhus by Night, er der en smut tur til hedens hovedstad Herning næste dag. Herning - Jyllands svar på Las Vegas - er som sådan ikke en messe værd, så vi bliver i byens udkant og tager forbi Birk Centerpark. Her har Steven Holl formgivet museet med skjorteærmer, der huser en samling af fluksuskunst med mere. Vi skal også strejfe Ingvar Cronhammers stykke med landart - Elia.

FREDAG d. 19 september

08.00 Afgang København Hovedbanegård med bus
10.15 Møntergården Odense – rundvisning 10.30
11.15 Afgang Odense
13.00 Moesgård Museum frokost i det grønne
14.30 Aarhus Rådhus - rundvisning
16.00 AROS Rainbow. Herefter går vi forbi Musikhuset, Erhvervsarkivet, Aarhus Kunstbygning (Axel Høeg Hansen og CF Møller), Hovedbiblioteket, åen og vadestedet med dem cyklende borgmester m.m.
17.30 Indkvartering på Cabinn.
18.30 Middag på Restaurant Spiselaug, Godsbanen
22.00 Hjemrejse for gruppe 1.

Aarhus kort

1. Rådhuset
2. Vandestedet
3. Hovedbiblioteket/Mølleparken
4. Musikhuset
5. AROS
6. Godsbanen
7. Kunstbygningen
8. Store Torv
9. Aarhus Teater
10. Katedralskolen
11. Toldkammeret
12. Erhvervsarkivet
13. Slingre ned ad Vestergade
14. Cabinn
15. Spanien svømmebad
16. Fremtidigt multimediehus

HACK KAMPMANN

(6. september 1856 i Ebeltøft – 27. juni 1920 på Frederiksberg) var en dansk arkitekt, kongelig bygningsinspektør, professor i arkitektur og kunstmaler.

Han fik stor indflydelse på først nationalromantikken og siden nyklassicismen i dansk arkitektur. Han står som en særligt markant arkitekt i Aarhus og omegn, hvor mange af hans værker blev opført – primært i skønvirkestil.

Hvis et pænt flertal af **Aarhus Katedralskoles** elever stiller sig op i gården og synger den tidligere elev Morten Børups sang, *frihed er det bedste guld*, udløser det fri resten af dagen. Der er desværre ikke så mange der kender sangen. Grundtvig gik her sammen med adskillige andre af dansk kultur- og videnskabelivs koryfæer. Ulf Pilgaard, Ole Lund Kirkegaard, Lars Bukdahl m.fl. Niels Malmros har selvfølgelig optaget film her. Klassekloaklet i Kundskabens træ er ikke kulisser.

Erhvervsarkivet, 1902, blev opført som statsbibliotek, har en monumental beliggenhed på sydskrænten ved Århus Å. Det er en af de bedst bevarede bygninger i jugendstil i dk. Det centrale rum er en rigt dekoreret læsesal med tre store loftshælv med ovenlys. Loftsdækorationerne er udført af billedkunstneren Karl Hansen Reistrup, som også har udført en del af udsmykningerne i Århus Teater.

Toldkammerbygningen blev opført i 1897. Bygningen vender ryggen til byen, men åbner sig mod havnefronten. Fra de to karnapper havde tolderen oprindeligt frit udsyn over kyststrækningen fra syd mod nord. Dermed kunne han altid vide, hvem der kom sejlene til byen.

Aarhus Teater. 1900. Udsmykningerne er udført af billedkunstneren Karl Hansen Reistrup, og Holbergfigurerne i frisen på teatrets facade er af professor Hans Tegner.

Isbjerget: JDS, CEBRA. 2012. Se bilag

Vulkanen: Cubo, Terroir arkitekter. 2013

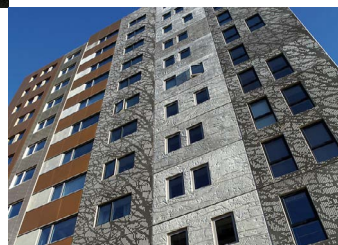
Navitas: Kjær og Richter og CCO. 2014

Light House: 3XN. 2012

Klintegården: 1938.
Ingeniør (!) Hans Ove Christensen.

Grundfos kollegiet: CEBRA. 2012

Spanien badeanstalt: Badeanstalten Spanien er tegnet af stadsarkitekt Frederik M. Draiby og åbnede for første gang dørene for borgerne den 15. september 1933. Teknologisk set blev det beskrevet som Europas bedste anlæg og faciliteterne var dengang en del mere mangfoldige, end vi kender det i dag. Bygningen er fredet og har gennemgået en omfattende og desværre problematisk restaurering og modernisering i perioden april 2010 - 2012.

Aarhus Stiftstidende:

Exners tegnestue 2005. Ligger lige ved siden af banegården.
(De der skal med toget fredag aften kommer forbi).

LØRDAG d. 20 september

09.00 Morgenmad

10.00 Aarhus Havn: Pakhus 27, Isbjerget, Vulkanen, Light House, Grundfos Kollegiet, Spanien Badeanstalt, Toldboden, Navitas.

12.00 Afgang – i Aarhus stiger man på bussens bagende... ja dak!

13.30 Ankomst Birk Centerpark v. Herning. Rundvisning på HEART. Landart, Utzon, C.Th Sørensen m.m.

15.30 Afgang

20.00 Ankomst København

Aarhus

Danish for progress

STUPID!

Wienerbrød for fremgang:

I 2011 hvervede Aarhus Kommune to engelske kommunikationsbureauer til at finde på et nyt slogan til byen. Det kostede 1 million kr. i honorar.

- Hvis sloganet virkelig skulle være så oplagt, lyder det godt nok dyrt. Hvad var der i vejen med *Smilets by*?

Aarhus nære havnearealer

1. Light House
2. Isbjerg
3. Vulkanen
4. Grundfoss kollegiet
5. Navitas
6. Klintegården
7. Pakhus 27

Anglifabrikken:
C.F. Møller 1966

Espansiva:
Jørn Utzon 1970

Birk Centerpark

1. Heart Museum, Steven Holl
2. Carl Henning Pedersen Else Alfelt Museum
3. Anglifabrikken Herning Kunstmuseum
4. Prøvehus, Jørn Utzon
5. Skulpturpark, C. Th. Sørensen
6. De geometriske haver, C. Th. Sørensen
7. Handels- og Ingeniørhøjskolen, HLA
8. ELIA, Ingvar Cronhammer

HEART:
Steven Holl 2008

Elia:
Ingvar Cronhammer 2001
De lokale kalder den "Det omvendte koyver"

BIRK CENTERPARK

Birk Centerpark er et erhvervs-, undervisnings-, bolig- og forskningsområde. Området blev grundlagt, da fabrikanten Aage Damgaard i 1964-66 anlagde skjortefabrikken Angli V i et industriområde i Birk ved Herning.

Arkitektfirmaet C.F. Møller tegnede den sneglehusformede enetages fabrik ud fra en idéskitse af havearkitekten C.Th. Sørensen. Han stod desuden bag den store cirkulære skulpturpark, der samtidig blev konstrueret ved siden af fabrikken. Fabrikken cirkelform blev ind mod gården udsmykket med et keramisk relief af maleren Carl-Henning Pedersen. Kunstværket hedder 'Fantasiens Leg om Livets Hjul'. Eksemplet er karakteristisk for Birk Centerpark, hvor kunst fra starten medtænkes som en integreret del af bygningerne.

Anglifabrikken ejer, Aage Damgaard, var desuden overbevist om billedkunstens positive indflydelse på arbejdsmiljøet og udstillede sin store samling af dansk samtidskunst i fabrikken. I 1974 lukkede fabrikken og Herning Kunstmuseum flyttede ind i bygningen.

Anglifabrikken blev fulgt op af en stribe byggerier, der alle tog arkitektonisk afsæt i fabrikken hvide, knappe og geometriske formsprog. Tæt på fabrikken ligger således ægteparret Carl-Henning Pedersen og Else Alfelts Museum. Det er tegnet af arkitektfirmaet C. F. Møller og stod færdigt i 1976. Museumsbygningen er rund med et skråt afskåret tag. Mens Anglifabrikken er smykket indadtil, er museet smykket udvendigt af Carl-Henning Pedersens farverige keramik. I 1993 blev museet udvidet med en underjordisk del, der får dagslys fra en glaspypyramide.

Omkring 1970 havde man planer om at anlægge en eksport- og designskole i Birk. Den verdenskendte arkitekt Jørn Utzon tegnede skolen, men kun et prøvehus blev opført. Det ligger stadig ved hovedgaden i Birk Centerpark og er blevet anvendt til både kontor, udstillinger og privat beboelse. Huset er kendetegnet ved sine høje, svungne tagformer og de mange store vinduesflader, der giver rummene et stærkt lys.

Henning Larsens Tegnestue er repræsenteret med Handels- og Ingeniørhøjskolen fra 1995.

Birk Centerpark rummer desuden Nordeuropas største skulptur. Det er Ingvar Cronhammers 'Elia' fra 2001. Skulpturen er 60 meter i diameter og 30 meter i højden. Hver 19. dag sender 'Elia' en flamme i vejret, og i tilfælde af tordenvejrl vil de fire jordbundne søjler opfange lynnedslag og sende en kraftig resonans tilbage mod himlen.